

A Proford őszi konferenciája

Next Generation¹

A Proford őszi konferenciáját 2015. október 16-án Budapesten rendezték meg *Next generation* [Új nemzedék] címmel. A megnyitó beszédet Bán Miklós, a Proford elnöke tartotta. Beszédében hangsúlyozta, hogy az idei konferencia témáját a fordítóiparban végbemenő generációváltás adta: lassan nyugdíjba vonul egy nagy fordítógeneráció, ezzel párhuzamosan új fordítóirodák és technológiai eszközök jönnek létre, egyúttal megjelenik a vevők új generációja is. A képzőintézmények legendás vezetői is nyugdíjba vonulnak, teret adva az új generációk új elképzeléseinek. Maga a Proford is egy újgenerációs egyesület – tette hozzá.

A paradigmaváltás új készségeket követel meg a fordítóktól és a tolmácsoktól: nem feltétlenül a mindenhez értő kreatív lángészre, sokkal inkább egy szűk területen járatos, alapos szakemberre van szükség – mondta Bán, kiemelve a hatékonyság, a rugalmasság, az empátia és az együttműködés fontosságát. A találkozó célja nem más, mint elősegíteni a párbeszédet a szakma minden egyes résztvevője között: szabadúszók és szabadúszók, irodák és irodák, egyetemek és egyetemek, illetve irodák és egyetemek, szabadúszók és irodák között.

---

¹ A szakmai beszámolót a BME Gazdaság- és Társadalomtudományi Karának hallgatói állították össze: Balló Judit, Balogh Beáta, Dávid Ferenc, Erős Ágnes, Fejes Lilla, Gálos Lilla, Kranczicki Anna, Krizsán Péter, Majlinger Diána, Nagy Anita, Nagy Orsolya, Orvos-Nagy Barbara, Papp Zoltán Róbert, Szikszai Zoltán, Tóth Katalin és Varga Erika.

Bán Miklós elmondta, hogy a konferenciát tisztelgésnek szánják a nagy fordító- és tolmács-generáció előtt, szeretnének meghajolni és köszönetet mondani elődeiknek, tanítóiknak, ugyanakkor a konferencia az új nemzedék köszöntése is.

Nyitó előadás

2015 őszeének eseményei és a szíriai menekültválság a még gyakorlott tolmácsokat és fordítókat is új kihívások elé állították – mondta el Zsuhár Zsuzsanna (Migration Aid). Újra bebizonyosodott, hogy a nyelvi közvetítés területén dolgozók szerepe mennyire sokszínű, felelősségük pedig korántsem alábecsülendő. A rossz kommunikáció vagy a kommunikáció hiánya nehezen kezelhető helyzeteket teremt. Elképzelhető például, hogy egy rosszul tolmácsolt információ miatt 3000 ember indul el az osztrák határ felé, vagy egy helytelenül lefordított szöveg következtében valaki az új élet reményétől esik el. A tapasztalt szakembereknek is rá kellett ébredniük arra, hogy a képzés nem minden, az érzelmek közvetítéséhez emberközpontúságra, empátiára és magas fokú elhivatottságra van szükség.

Panelbeszélgetés 1.: Generációváltás az oktatásban és a piacon

Az első panelbeszélgetésen Horváth Ildikó (ELTE, Fordító- és Tolmácsképző Tanszék), Wagner Veronika (espell), Fischer Márta (BME, Tolmács- és Fordítóképző Központ), Sohár Anikó (PPKE) és Balázs Márta (EDIMART Tolmács- és Fordítóiroda Kft.) vett részt, a moderátor szerepét pedig Kincse Szabolcs (nyest.hu) töltötte be. A résztvevők arról beszélgettek, hogy az elmúlt években elindult a generációváltás a magyarországi fordítóképzésben, így a diákok és a tanárok összetételében is. A piaci szereplők tapasztalatai azt mutatják, hogy a pályakezdő fordítók és tolmácsok nyitottabbak, más készségekkel és hozzáállással, illetve több gyakorlati információval rendelkeznek a fordítóirodák működéséről, mint elődeik.

A piac elsődleges elvárása, hogy olyan szakemberek kerüljenek ki az egyetemekről, akik „el tudják adni magukat”, és már rendelkeznek a megfelelő szaktudással. A technológia rohamos fejlődésével az egyetemek is igyekeznek lépést tartani, és hallgatóikat megismertetni a különböző eszközökkel. Az irodák azonban hiányolják a csoportban gondolkodást és a projektmunkára való felkészítést. Sajnálatos tény továbbá, hogy a képzőintézményeknek egyelőre nincs kapacitásuk nyomon követni a volt diákok szakmai pályáját, tehát nem áll rendelkezésükre kézzelfogható adat arról, mennyien maradnak a fordítói, illetve tolmácpályán a képzések elvégzését követően.

Tudásbörze 1-2.

A kétszer hatvan perces tudásbörzén a hallgatóság egy-egy specifikus területet ismerhetett meg alaposabban, mind a fordítói, mind a tolmácsszakma szemszögéből. Ezek a következők voltak: *EU-s fordítás, folyamatmenedzsment, fordításhitelesítés, gépi fordítás, képzőintézmények, lektorálás, lokalizáció, marketing, memoQ, sales, projektmenedzsment, szakosodás, terminológia, tolmácsolás, vállalkozás*. A témák változatosságának köszönhetően mindenki megtalálhatta a számára érdekes vagy újdonságot nyújtó területet.

Panelbeszélgetés 2.: Jönnek és megesznek – hogyan készül az iparág a generációváltásra?

A második panelbeszélgetés résztvevői Nagy Gabriella (szabadúszó konferenciatolmács, fordító, lektor, közgazdász), Gál-Berey Tünde (Villámfordítás), Beták Patrícia (BME, Tolmács- és Fordítóképző Központ), Varga Ágnes (Kilgray Translation Technologies) és Holländer Dániel

(szabadúszó fordító és tolmács) voltak, a moderátori szerepet pedig Bán Miklós és Hajós Kata (Proford) vállalták. A beszélgetés keretében elhangzott, hogy a fiatalok milyen tulajdonságokkal pótolhatják tapasztalatlanságukat, és vívhatják ki egyúttal a szakma elfogadását és megbecsülését: szakmai alázat, elhivatottság, folyamatos fejlődésre való igény és nyitottság, fegyelem, a tehetség mellé szorgalom, rengeteg energia és lelkesedés és természetesen az új technológiákhoz való gyors alkalmazkodás. A változásokra azonban a képzőintézményeknek is reflektálniuk kell: az információalapú oktatás helyett a készségalapú oktatásra érdemes hangsúlyt fektetniük.

Elhangzott továbbá, hogy napjainkban a közösségi tolmácsolás egyre nagyobb teret nyer, ezért a hallgatók figyelmét is fel kell hívni erre a tevékenységre. Támogatni kell őket abban, hogy önkéntes munkát vállaljanak, hiszen az ilyen típusú feladatok során biztonságerzetet, magabiztosságot és gyakorlatot szerezhetnek.

Felmerült egy esetleges mentori program elindításának lehetősége is, amelynek keretein belül a szakmában már jártas szabadúszó tolmácsok és fordítók segítenék a kezdőket pályájuk elején, tanácsaikkal elősegítenék szakmai előmenetelüket. Mivel ez nem csak a kezdők számára lenne nagyszerű lehetőség, hiszen a piacnak is jó, ha egyre több szakképzett fiatal fordító és tolmács jelenik meg, a javaslatot mindkét fél örömmel fogadta. Hamarosan megkezdődik a program pontos kidolgozása.

Párhuzamos szekció

A *Fordítástechnológia* szekció keretében a hallgatóság betekintést nyerhetett abba, miként támogatja ma a fordítást és a lokalizálást az informatika. A program moderátora Varga Katalin (Proford) volt.

Fordítástechnológia 1.

A szekció délelőtti blokkjában fordítástámogató (CAT) és fordítói projektirányítási (TMS) eszközökkel ismerkedhetett meg a hallgatóság. Elsőként Papp Sándor (Kilgray Translation Technologies) beszélt a CAT-eszközök területén várható fejlesztésekről, melyek a jövőben nagyban megkönnyíthetik a fordítók munkáját. Ezt követően angol nyelvű prezentációkat hallhattunk olyan külföldi fejlesztésű TMS-eszközökről, melyek nagy terhet vehetnek le projektmenedzserek válláról. Witold Butryn és Katarzyna Kołtun az XTRF, Nancy Radloff pedig a Plunet által kifejlesztett rendszer funkcióit mutatta be. A délelőtti szekció zárásaként ismét a Kilgray Translation Technologies prezentációja következett. Ezúttal Pándi Veronika beszélt saját fejlesztésű TMS-eszközükről, a Language Terminalról, melynek segítségével a fordító személyre szabható felületen, néhány kattintással kezelheti projektjeit, és tehet árajánlatot a megrendelőnek.

Fordítástechnológia 2.

A szekció második blokkjában főként a lokalizációról volt szó. Elsőként Gorka Botond, a Facebook egyik vezető nyelvésze mutatta be azt a felületet, melyen keresztül a felhasználók lefordíthatják a közösségi portált. Ezt követően Kmilcsik Ágnes (EC Innovations) tartott előadást az ázsiai lokalizációról, bepillantást engedve a kétbájtos karaktereket használó keleti nyelvek és a távol-keleti piac kutatásának világába. Varga Dániel (Easyling) bemutatta a közönségnek a weboldalak lokalizációjának 3,5 milliárd dolláros piacát és az ahhoz kapcsolódó kihívásokat. A délutáni blokkot Sinkó Krisztián (LEG Magyarország Zrt.) prezentációja zárta, aki egy gyakorlati példán keresztül illusztrálta, hogyan építhető be a Globalese statisztikai alapú gépi fordítási rendszere a Tradossal történő fordítás folyamatába.

Fordítástechnológia 3.

A szekció harmadik blokkját Urbán Miklós (Kilgray Translation Technologies) tartotta *Mesterkurzus: a fordítások előkészítése* címmel.

Speed networking

Rendkívül dinamikus, pörgős menetben, egyperces bemutatkozások keretében pillanthattak be a résztvevők a piaci igények és elvárások világába. A speed networking kitűnő alkalom volt arra, hogy a fordítóirodák vezetői, projektmenedzserei, egyéb munkatársai, valamint az álláskereső fordítók, szabadúszók, kezdők és profik egymásra találjanak, ebben az értelemben tehát nagyszerű lehetőség a szakmai kapcsolatok építésére és munkakapcsolatok kialakítására.

Zárszó

A konferencia záróbeszédét Holländer Dániel újgenerációs fordító tartotta. Beszédében hangsúlyozta a szakmai közösség összetartó erejének fontosságát, mely összetartás alapfeltételként fogalmazza meg, hogy az idősebb, tapasztaltabb generációk segítsék az utánuk következő generációkat. Ez a támogatás a tapasztalatok átadásában, a frissdiplomások támogatásában, valamint mentorrendszerek kialakításában mutatkozik meg. Felhívta továbbá a figyelmet arra, hogy újgenerációs szakemberekként a megszerzett tudás továbbadásának feladata a fiatalokra hárul majd, hiszen így válik lehetségessé a generációk közötti együttműködés, mely kitűnő táptalaja a folyamatos tudásmegosztásnak.

Beták Patrícia